

Brüssel, 7. juuni 2019
(OR. en)

10102/19

TELECOM 252
DIGIT 112
CYBER 197
COMPET 482
RECH 322
PI 96
MI 503
EDUC 293
FISC 288

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	– <i>Transpordi, telekommunikatsiooni ja energeetika nõukogu istung 7. juunil 2019</i> Järeldused „Suuresti digitaliseeritud Euroopa tulevik pärast 2020. aastat: digitaalse ja majandusliku konkurentsivõime ja digitaalse sidususe edendamine kogu liidus“ – <i>Vastuvõtmine</i>

Delegatsioonidele edastatakse lisas transpordi, telekommunikatsiooni ja energeetika nõukogu 7. juuni 2019. aasta istungil vastu võetud nõukogu järeldused „Suuresti digitaliseeritud Euroopa tulevik pärast 2020. aastat: digitaalse ja majandusliku konkurentsivõime ja digitaalse sidususe edendamine kogu liidus“.

**SUURESTI DIGITALISEERITUD EUROOPA TULEVIK PÄRAST 2020. AASTAT:
DIGITAALSE JA MAJANDUSLIKU KONKURENTSIVÕIME JA DIGITAALSE
SIDUSUSE EDENDAMINE KOGU LIIDUS**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TULETADES MEELDE

- komisjoni 8. aprilli 2019. aasta teatist „Usalduse loomine inimkeskse tehisintellekti vastu“;
- Euroopa Ülemkogu 21.-22. märtsi 2019. aasta järeldusi töökohtade, majanduskasvu ja konkurentsivõime kohta;
- Bukarestis 1. märtsil 2019 toimunud mitteametlikku ministrite kohtumist 2020. aasta järgse suuresti digitaliseeritud Euroopa tuleviku teemal;
- nõukogu 18. veebruari 2019. aasta järeldusi tehisintellekti käsitleva kooskõlastatud kava kohta;
- komisjoni 7. detsembri 2018. aasta teatist tehisintellekti käsitleva kooskõlastatud kava kohta ja selle lisa „Kooskõlastatud kava Euroopas loodud tehisintellekti arendamise ja kasutamise kohta – 2018“;
- nõukogu 4. detsembri 2018. aasta järeldusi, mis käsitlevad Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 12/2018 „Lairibaühendus ELi liikmesriikides: edusammudest hoolimata ei suudeta täita kõiki strateegia „Euroopa 2020“ eesmärgi“;
- nõukogu 27. novembri 2018. aasta järeldusi, mis käsitlevad Euroopa sisu tugevdamist digitaalmajanduses;
- Euroopa Kontrollikoja 5. juuni 2018. aasta eriaruannet nr 12/2018: „Lairibaühendus ELi liikmesriikides: edusammudest hoolimata ei suudeta täita kõiki strateegia „Euroopa 2020“ eesmärgi“;
- komisjoni 25. aprilli 2018. aasta teatist „Tehisintellekt Euroopa huvides“;

- 6. oktoobri 2017. aasta Tallinna deklaratsiooni e-valitsemise kohta;
 - komisjoni 10. mai 2017. aasta teatist digitaalse ühtse turu strateegia rakendamise vahekokkuvõtte kohta „Ühendatud digitaalne ühtne turg kõigile“;
 - komisjoni 14. septembri 2016. aasta teatist „Ühenduvus konkurentsivõimelise digitaalse ühtse turu jaoks – Euroopa gigabitiühiskonna poole“;
 - komisjoni 6. mai 2015. aasta teatist „Euroopa digitaalse ühtse turu strateegia“;
1. RÕHUTAB TUNGIVALT, et digitaliseerimine on Euroopa konkurentsivõime, majandusliku arengu, ühtekuuluvuse ja julgeoleku seisukohast ülioluline. Seetõttu on digitaliseerimisega seotud võimaluste ja probleemidega tegelemine Euroopa jaoks äärmiselt pakiline ülesanne. ELi konkurentsieelis seisneb kestlikus inimeste juhitud digitaalmajanduses. Peame tagama, et kõik Euroopa kodanikud saavad sellest protsessist laialdast kasu ning et kõigil Euroopa ettevõtjatel sõltumata oma suuruselt, asukohast ja liigist on võimalus kasvada ja ülemaailmselt konkureerida, et digiüleminekul ei jäeta kedagi kõrvale, et kõigis digitaliseerimise valdkondades võetakse arvesse soolist võrdõiguslikkust, sealhulgas suurendades tehnoloogiasektoris tegutsevate naiste hulka, ning et kõik haavatavad rühmad saavad digitaliseerimisest kasu;
 2. TULETAB MEELDE liikmesriikide ja pädevate ELi institutsioonide suuri jõupingutusi tõelise digitaalse ühtse turu loomiseks; TOOB ESILE digitaalse ühtse turu strateegia tulemusi ning KUTSUB liikmesriike ja komisjoni ÜLES tagama ELi õigusnormide tõhusa rakendamise ja jõustamise; KUTSUB komisjoni ÜLES tegema kokkuvõtet piiriülestest põhjendamatutest tõketest ning hindama kehtivate õigusaktide tulemuslikkust ja kooskõla. Selline ulatuslik kehtiva õigusraamistiku hindamine peaks käima käsikäes sihipärase, paindliku, faktidel põhineva ja probleeme lahendava lähenemisviisiga, millele järgnevad vajaduse korral asjakohased meetmed;

3. INNUSTAB komisjoni jätkama sidusrühmade kokkuvii mist koostööl põhinevate projektide ja ökosüsteemide raames ning töötama välja pikaajalisi Euroopa tegevuskavasid, võttes arvesse liikmesriikide prioriteete; KUTSUB pädevaid ELi institutsioone ÜLES tegutsema ühiselt ja kooskõlastatult, pidades silmas horisontaalset ja tulevikku suunatud järjepidevat digipoliitikat, mis on tõenduspõhine, mille väljatöötamisel on mõeldud turvalisusele ning mis võimaldab areneda uutel tehnoloogiatel ja ärimudelitel, tekitamata tarbetut koormust ja kulu ning takistamata innovatsiooni. Nad peaksid pidama silmas vajadust suurendada digitaalset usaldust ja turvalisust nii IKT-toodete kui ka -teenuste osas ning vajadust viia miinimumini ühtse turu killustatus, seades eesmärgiks tõhusa, läbipaistva ja ühtse Euroopa raamistiku;
4. KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES kehtestama integreeritud lähenemisviisi, mille alusel käsitletakse praegusi ja esilekerkivaid võimalusi ja probleeme, eelkõige arendades edasi digitaalmajanduse piiriülest mõõdet ning digirakenduste ja digitaristu kasutamist, võimestades samal ajal kodanikke ning tagades, et austatakse nende õigust eraelu puutumatusele, elektroonilise side andmete konfidentsiaalsusele ja isikuandmete kaitsele, kaitstes tarbijaid ning ka innovaatoreid ja loojaid, eeskätt intellektuaalomandiõiguse kaudu, hõlbustades ligipääsu, võimaldades piiriülest kaubandust, sealhulgas sihipärase ühtlustamise ja vastastikuse tunnustamise kaudu, ajakohastades võtmetehnoloogiaid, arendades Euroopa digitaalse innovatsiooni keskuste võrku, edendades VKEde ja idufirmade võimalusi laiendada oma tegevust, minna suures osas üle digitehnoloogiale ja osaleda ülemaailmsetes väärtusahelates; KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES pühenduma Euroopa ülemaailmse konkurentsivõime ja Euroopa kodanikuühiskonna digitaalse suveräänsuse edendamisele;
5. TUNNISTAB, et kestliku digitaalmajanduse tagamiseks on vaja vilgast digitaalset ökosüsteemi, mis hõlmab eri suurusega ettevõtjaid; KUTSUB liikmesriike ja komisjoni ÜLES tagama soodsaid raamtingimusi, et suurendada Euroopa ettevõtjate võimet oma tegevust laiendada, mis omakorda annab väiksematele innovaatilistele ettevõtetele võimaluse ühtsel turul kasvada ja digitaalsetele ettevõtetele võimaluse tegutseda ülemaailmselt;

6. RÕHUTAB vajadust:

- kõrvaldada innovatsiooni ja majanduskasvu takistavad põhjendamatud tõkked, samal ajal kui tagada tuleks töötingimused, töotervishoid ja tööohutus, kultuuriline ja keeleline mitmekesisus, õigus ja võimalused omandada viimased digioskused ja -teadmised ning muud üldhuvid;
- muuta Euroopa paigaks, kus on võimalik areneda uutel ELi digitaalsetel ettevõtetel, millel on potentsiaal saada tulevikus ülemaailmseks digiliidriks. Sellega seoses peab Euroopa vähendama digiettevõtlust takistavaid põhjendamatuid rahalisi ja haldustõkkeid ning arendama, meelitama ligi ja hoidma talente, et hoogustada Euroopa idufirmade loomist ja kasvu;
- tagada tingimused ausaks konkurentsiks ja tarbija tegelik valikuvabadus digiküsimustes, muu hulgas tulevikukindla konkurentsioiguse tulemusliku jõustamise, sealhulgas analüüsi abil, kas konkurentsiraamistikku tuleks ajakohastada, et tagada konkurentsivõimeline ja innovatiivne digitaalne ühtne turg;
- kohandada kooskõlas Euroopa Ülemkogu 28. juuni 2018. aasta ja 22. märtsi 2019. aasta järeldustega meie maksusüsteeme vastavalt digitaalajastule, tagades õiglase ja tõhusa maksustamise;

7. RÕHUTAB TUNGIVALT, et Euroopa küberturvalisuse alast suutlikkust tuleks suurendada, et kaitsta Euroopa digitaristuid, digitooteid, -teenuseid ja nende kasutajaid ning Euroopa ülemaailmset konkurentsivõimet ja digitaalset suveräänsust; RÕHUTAB vajadust täielikult rakendada ja jõustada kehtivad normid, mis tagavad kogu liidus küberturvalisuse kõrge taseme; RÕHUTAB, et tähtis on töötada välja era- ja avalikule sektorile avatud asjakohased küberturvalisuse üksused, suurendada kübervastupidavusvõimet, tugevdada tehnoloogilist ja tööstuslikku suutlikkust ning muuta küberturvalisus Euroopa ettevõtete konkurentsieeliseks, ning vaja on suurendada era- ja avaliku sektori vahelist koostööd Euroopa tasandil uute küberturvalisuse lahenduste uurimisel ja arendamisel;

8. RÕHUTAB vajadust digitaliseerimise võimalusi ja probleeme keskkonna, kliima ja looduskaitse seisukohast kaaluda ja asjakohaselt käsitleda sihipäraste ELi tasandi poliitikavahendite abil, aidates nii kaasa digitaliseerimise alasele kestlikule lähenemisviisile ELis;

9. TUNNISTAB, et tehisintellekt¹ ja muud uued tehnoloogiad võivad aidata kaasa tõhusamale ja konkurentsivõimelisemale majandusele, tugevdades Euroopa ettevõtteid nende protsesside optimeerimise kaudu, mistõttu suureneb nende konkurentsivõime. RÕHUTAB, et need tehnoloogiad võivad lahendada peamisi ühiskondlikke probleeme, nagu parem tervishoid, sealhulgas vananeva ühiskonna probleemidega toimetulek, jätkusuutliku hoolekandesüsteemi saavutamine, toiduga kindlustatus ja võitlus kliimamuutustega. TOONITAB, kui tähtis on tagada Euroopa kodanike õiguste täielik järgimine ning suurendada tarbijate ja kasutajate usaldust, rakendades katseprojektina eetikasuunised tehisintellekti arendamiseks ja kasutamiseks, muutes eetika tehisintellekti valdkonnas Euroopa konkurentsieeliseks. KUTSUB komisjoni ÜLES kaaluma kehtivate õigusaktide hindamist, et lahendada uutest tehnoloogilistest arengutest tulenevaid probleeme ja kasutada nendest arengutest tulenevaid võimalusi, muu hulgas selleks, et luua usaldusväärne raamistik tehisintellekti inimkeskseks rakendamiseks, järgides eetilisi põhimõtteid ja põhiväärtusi. TOETAB komisjoni jõupingutusi ELi eetilise lähenemisviisi viimiseks ülemaailmsele areenile ja JULGUSTAB seda propageerima sellistes rahvusvahelistes tehisintellektiga seotud algatustes nagu OECD algatus ja rahvusvahelise tehisintellekti küsimustega tegeleva töörühma algatus;
10. KUTSUB TUNGIVALT ÜLES kujundama Euroopa poliitikat, mis toetab innovatsiooni kui ka edendab Euroopa peamisi digitehnoloogiasid, võimaldades mitte ainult tehisintellekti arendamist ja kasutamist, vaid tagades ka selle integreerimise igas suuruses ettevõtete siseprotsessidesse: idufirmad, VKEd ja kasvufirmad, ning tagades samuti rahvusvahelise koostöö, et Euroopa saaks selles valdkonnas maailmas juhtpositsiooni. RÕHUTAB vajadust investeerida teadusuuringutesse ja innovatsiooni ning tehnoloogiataristutesse, samuti vajadust edendada ja rahastada digitaalset ettevõtlust, et ettevõtted saaksid oma tegevust laiendada ja ülemaailmselt edukalt kasutusele võtta peamised digitehnoloogiad, nagu tehisintellekt;

¹ Tehisintellekti käsitleva kõrgetasemelise eksperdirühma 8. aprilli 2019. aasta dokument: Usaldusväärse tehisintellekti eetikasuunised.

11. TOONITAB järgmiste elementide olulist rolli:

- inimkeskse lähenemisviisi vastuvõtmine, milles järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud eetilisi väärtusi, ning tunnustades ettevõtlusvabadust tagatakse eraelu puutumatus, andmekaitseõigused ja intellektuaalomandi õigused ning tooteohutuse ja -vastutuse eeskirjad,
- ELi, rahvusvahelise ja paljusid sidusrühmi hõlmava koostöö tugevdamine, aidates seega kaasa aktiivsele rollile rahvusvahelistes aruteludes ja ELi lähenemisviisi tugevdamisele ülemaailmsel tasandil,
- osalemine digitehnoloogiate tehniliste standardite väljatöötamises,
- parimate tavade vahetamine, võttes samal ajal arvesse õigustatud vajadusi ärisaladuste hoidmisel,
- andmete jagamist käsitleva ühtse lähenemisviisi vastuvõtmine, millega toetatakse ka Euroopa ettevõtjaid, sealhulgas VKEsid, idufirmasid ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjaid,
- avaliku sektori abistamine tehisintellekti lahenduste kasutuselevõtmisel ning usalduse suurendamine valitsuste, kodanike ja ettevõtete hulgas;

12. TUNNISTAB ühenduvuse tähtsust Euroopa majanduse jaoks. TUNNISTAB lisaks vajadust vähendada digitaalset lõhet ning edendada sotsiaalset ja majanduslikku kaasavust, tõhusust ja innovatsiooni ning vajaduse korral ühendada vähem seotud piirkonnad, tööstus, haldusasutused ja kodanikud, sealhulgas väikese sissetulekuga ja maa- ja äärepoolseimate piirkondade kogukonnad, tagades samal ajal kodanikele, ettevõtjatele (eelkõige VKEdele) ja ametiasutustele suurema mõjuvõimu, kaasamise ja täiustatud digitaaltehnoloogia kasutuselevõtmise. KUTSUB Euroopa Komisjoni ÜLES vaatama läbi ja vajaduse korral ajakohastama ELi suuniseid riigiabi-eeskirjade kohaldamiseks seoses lairibavõrkude kiire kasutuselevõttuga, et toetada gigabitiühiskonna eesmärkide saavutamist ning tagada eelteadete ja teadete käsitlemine mõistliku aja jooksul, kuna kujunemisjärgus digitehnoloogia, sealhulgas ülikiire lairibaühenduse kiire kasutuselevõtmine on Euroopa ülemaailmse konkurentsivõime jaoks ülioluline;

13. TOONITAB, et Euroopa peab saama kasu võimalustest, valmistades samal ajal oma ühiskonda täiendavalt ette digiüleminekust tulenevateks sotsiaal-majanduslikeks väljakutseteks ning säilitades kultuurilist ja keelelist mitmekesisust, võttes arvesse nii kohalikke eripärasid kui ka avatud ja õiglast internetti;
14. TUNNISTAB, et digitaalne areng, sealhulgas digitaalsete oskuste arendamine (nt digitaaloskused, mida on vaja tööstussektorites ja -teenustes, küberturvalisus ja peamised kujunemisjärgus tehnoloogiad, nagu tehisintellekt ja kõrgjõudlusega andmetöötlus) tuleb tagada kõigi hüvanguks, et vältida digitaalset lõhet ja luua tingimused kaasavama digitaalmajanduse jaoks. Haridus, kutseõpe, uute töövormide sotsiaalne kaitse, sealhulgas haavatavate rühmade jaoks, ning töötajate sotsiaalsed õigused peavad olema kesksed küsimused ning kõige parem oleks, kui nad on vastu võetud elukestva õppe riiklikus strateegias;
15. TOONITAB TUNGIVALT Euroopa andmemajanduse, sealhulgas seotud teadustegevuse jätkuva edendamise, arendamise ja rakendamise vajadust, tehes seda vajadusel tugevdatud Euroopa andmestrategia kaudu, millega tagatakse ettevõtlusvabaduse ning kasutajate ja loojate õiguste austamine, sealhulgas kasutajate ja loojate andmetele juurdepääsu küsimus. INNUSTAB komisjoni ja liikmesriike töötama välja sidusa Euroopa raamistiku andmete turvaliseks, koostalitlusvõimeliseks ja usaldusväärseks vahetuseks ning edendama andmete vabatahtlikku jagamist ja teatavate andmete taaskasutamist, mis võimaldavad uuenduslikke digitehnoloogiaid, nagu tehisintellekt, asjade internet, kvanttehnoloogia, kõrgjõudlusega andmetöötlus, hajusandmebaasi tehnoloogiad (nagu plokiahel) ja Maa seire teenused; seejuures tuleb täielikult austada isikuandmete kaitse üldmääruse sätteid, isikustamata andmete vaba liikumist käsitleva määruse sätteid ning avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise ja avatud andmete direktiivi sätteid. TUNNISTAB vajadust töötada välja ülemaailmne soodustav raamistik, et edendada ausat konkurentsi digitaalsete teenuste vahel ning andmete liikumist ja jagamist, sealhulgas vajadust lisada kaubanduslepingutesse ELi õigusraamistikuga rangelt kooskõlas olevaid sätteid, mis hõlbustavad turgudevahelisi andmevoogusid. KUTSUB komisjoni ÜLES uurima võimalusi, kuidas üldistes avalikes huvides täiendavalt avada ja taaskasutada erasektori valduses olevaid andmeid, austades seejuures ettevõtete huve, näiteks ärisaladusi;

16. TUNNISTAB, kui oluline on algoritmide kasutamisel läbipaistvus, õiglus, aruandekohustus ja vastutus, et veebiplatvormid toimiksid kogu ELis läbipaistvalt ja prognoositavalt;
17. TUNNISTAB, kui oluline on jätkata gigabitiühiskonna arengu edendamist, eelkõige paikse ja mobiilse ülikiire digitaalse taristu (sh 5G) kasutuselevõtu kaudu, näiteks luues katsesüsteeme ning edendades nende kasutamist majanduse ja ühiskonna erinevates sektorites, mille eesmärk on tagada ülikiirete lairibavõrkude täielik ja laialdane kasutamine kodanike ja ettevõtjate, sealhulgas VKEdel poolt. TUNNEB HEAMEELT komisjoni poolt hiljuti vastu võetud 5G küberturvalisuse soovitusi üle, milles on sätestatud mitmed konkreetsete meetmed, mida tuleb rakendada lühikese aja jooksul, sealhulgas seoses riskihinnangutega ning TEEB TÖÖD soovitusi rakendamiseks. Vaja on koordineeritud lähenemisviisi, tagamaks, et EL jääb 5G kasutuselevõtu valdkonnas maailmas juhtpositsioonile;
18. RÕHUTAB, et kombineeritud ja kooskõlastatud investeeringud ELi tasandil on parim viis, et saavutada ja säilitada Euroopa tipptasemel innovatsioon ning sellega seoses, ilma et see piiraks läbirääkimisi tulevase mitmeaastase finantsraamistiku üle, TUNNISTAB valdkondlike ettepanekute, eelkõige digitaalse Euroopa programmi, Euroopa ühendamise rahastu, kosmoseprogrammi ja programmi „Euroopa horisont“ paketi potentsiaali. Muud programmid võivad võimaldada uuenduslikke rahastamiskavasid, eriti idufirmade jaoks;

19. TUNNISTAB vajadust tõhusalt digitaliseeritud riigiasutuste järele, et tagada kodanikele, organisatsioonidele ja ettevõtjatele üle kogu Euroopa parem juurdepääs avalikele teenustele. TUNNISTAB samuti ootusi, et valitsused peavad digitaalselt arenema, pakkudes avatud, tõhusaid ja kaasavaid, piirideta, koostalitlusvõimelisi, isikustatud, kasutajasõbralikke, usaldusväärseid, turvalisi ja algusest lõpuni digitaalseid avalikke teenuseid. TOONITAB selliste põhimõtete tähtsust nagu vaikimisi digitaalsed menetlused ja ühekordsuse põhimõte. KUTSUB komisjoni ÜLES hindama e-valitsuse tegevuskava raames saavutatud edusamme ja tegema kindlaks peamised probleemid, mis on seotud piiriüleste teenustega. TOONITAB vajadust veelgi konsolideerida ja taaskasutada Euroopa digitaalset taristut ühiste standardite ja digitaalsete alustaladega (nn digitaalteenuste taristud, nt Euroopa ühendamise rahastu eDelivery, eID ja e-arveldamine). TUNNISTAB, et ühtne digivärv on oluline algatus, mis tagab Euroopa digitaalsete avalike teenuste parema sidususe, kus digitaalteenuste taristud moodustavad eduka rakendamise jaoks kriitilise ühise aluse;
20. TOETAB usalduspõhise interneti (Internet of Trust) arendamist, vihakõne, vägivaldse ja ebaseadusliku infosisu leviku tõkestamist internetis ning väärinfo ja teabe manipuleerimise vastast võitlust, mis on hübriidohtudele vastupanu võime arendamise lahutamatu osa, kuid ei piirdu sellega.
-